

Brocki, Zygmunt

"Poznańskie wspominki z lat 1918-1939", pod red. Tadeusza Kraszewskiego, Tadeusza Świtały, Poznań 1973 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 21/1, 138-139

1976

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kongresu Historii Nauki w Warszawie w 1965 r., na którym W. Słabczyński zgłosił komunikat o odkryciach Strzeleckiego w Australii. Na kongresie tym brak było — niestety — przedstawicieli Australii, pisze autor przemowy.

L. Paszkowski był też inicjatorem omawianej tutaj książeczki, następnie jej redaktorem, a nawet — gdy zmarł właściciel drukarni, w której broszurę tę drukowano — nadzorował technicznie wykonanie broszury.

Spotkała się ona z bardzo dobrym przyjęciem w świecie naukowym Australii. Np. w organie Royal Historical Society of Victoria, miesięczniku „Newsletter” (1974 nr 83) napisano o niej m.in. tak: „It makes fascinating reading [...]. An excellent example at an historian using his boots, it represents real value at only \$ 1.20”.

Z. Br.

Walter Minchinton, John Perkins: *Tidemills of Devon & Cornwall*. 1971, 45 s. ilustr. Exeter Papers in Industrial Archaeology.

Mała książeczka Minchintona i Perkinsa zajmuje się młynami Dewonu i Kornwalii, napędzanymi przyływami i odpływami morza. Składa się z kilku rozdziałów. Umieszczona na początku publikacji mapa młynów pokazuje ich rozmieszczenie. Po niewielkim wprowadzeniu, mamy krótkie, katalogowe omówienie młynów (w liczbie 32 obiektów). Z kolei mamy podany wybór bibliografii, dotyczącej tego zagadnienia, alfabetyczny wykaz miejscowości oraz wykaz młynów. Dołączona tablica chronologiczna sięga aż roku 1250 (młyny miejskie w Darmouth). Jeden z młynów był czynny aż do r. 1960 (Bridge Mill, Topsham).

Ta druga z rzędu publikacja Exter Industrial Archaeology Group, powstała we współpracy z Departamentem Historii Ekonomii Uniwersytetu Exeter. Przewidziane są dalsze opracowania, dotyczące młynów wodnych, wiatraków oraz wapienników.

Jak wiadomo, młyny napędzane przyływami i odpływami morza — stanowią specyfikę takich krajów jak Anglia i Francja. Młyny te mogły pracować jedynie kilka godzin w ciągu dnia, zależnie od warunków przyływu. Przed drugą wojną światową — jak piszą autorzy w przedmowie — 10 młynów w Anglii pracowało „napędzane” morzem. 15 ilustracji, głównie fotografii — „okrasza” tekst.

Książeczka jest interesującym przyczynkiem dziejów młynarstwa i z pewnością zainteresuje polskich molinologów, historyków techniki i historyków kultury materialnej.

Henryk Jost

Poznańskie wspominki z lat 1918—1939. Red. Tadeusz Kraszewski, Tadeusz Świtła. Przedmowa: Jarosław Maciejewski. Poznań 1973. Wydawnictwo Poznańskie, 609 s. na wklejkach fotografii.

Książka zawiera dwie grupy tekstów wspomnień: „grupa pierwsza ma za zadanie odtworzyć tło społeczno-obyczajowe Poznania międzywojennego, grupa druga pragnie zaś przybliżyć czytelnikowi nastrój i ludzi poznańskiego środowiska kulturotwórczego” — określa J. Maciejewski w przedmowie (s. 9). We wspomnieniach obu grup (w sumie zamieszczono 32 wspomnienia) jest wiele dłuższych lub krótszych wzmianek m.in. o ludziach nauki, przedstawicielach poznańskiego ośrodka naukowego. Natomiast wyłącznie o życiu naukowym, gdzie też wspominki o poszczególnych osobach, charakterystyki wielu osób ze śro-

dowiska naukowego, mówią wspomnienia: Konstantego Steckiego *Na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego* (s. 305—325) i Zdzisława Grota *Naukowy nowicjat historyka* (s. 326—336) oraz duże partie wspomnień: Jana Jachowskiego *Wśród książek i ludzi pióra* (s. 337 nn.), Stanisława Helsztyńskiego *Na uniwersytecie i wśród „Zdrojowców”* (s. 362 nn) i T. Kraszewskiego *Byliśmy wtedy młodzi* (s. 417 nn. — tu o polonistyce poznańskiej¹).

W książkach tego rodzaju niezbędny jest indeks nazwisk. Niestety w *Poznańskich wspominkach* brak jest tego instrumentu.

Z. Br.

J. S. Kubary w *Australian Dictionary of Biography*

Biogram Jana Stanisława Kubarego ukazał się w zeszycie K—Q tomu 5 *Australian Dictionary of Biography* (wyd. 1974 r.), s. 45—46. (O słowniku tym zob. „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” R. 16: 1971 s. 193 przyp. 2). Autorem biogramu jest Lech K. Paszkowski.

Z. Br.

¹ Przy okazji poinformujemy, że autor przedmowy tej książki, J. Maciejewski, w r. 1975 opublikował, w t. 2 „Studiów Polonistycznych” s. 7 — 58, pracę *Uniwersyteckie tradycje filologii polskiej w Poznaniu*. Dzieje poznańskiej polonistyki uniwersyteckiej według autora rozpoczynają się już w Berlinie w r. 1842; początki te związane są z ówczesnymi staraniami o utworzenie uniwersytetu w stolicy Wielkiego Księstwa Poznańskiego i osobą Wielkopolanina Wojciecha Cybulskiego.